

Władysław Stanisław Reymont, *Chłopi*, t. 1. *Jesień*

Sprawdzian po omówieniu lektury – odpowiedzi – grupa A

Nr	Przykładowa odpowiedź	Punkcja	
1.	PFPP	2 pkt za wszystkie poprawne odpowiedzi 1 pkt za 2 poprawne odpowiedzi	2 pkt
2.	<ul style="list-style-type: none"> – bogacze: Maciej Boryna, młynarz, wójt, kowal, ksiądz – średniozamożni: Dominikowa, Kłębowie – ubodzy chłopi: Bylica – komornicy: Jagustynka – parobcy i służba: Kuba, Witek 	2 pkt za poprawne przypisanie wszystkich postaci (dopuszczalny 1 błąd) 1 pkt za poprawne przypisanie 6 postaci	2 pkt
3.	<p>A. <u>realistyczny obserwator</u> Uzasadnienie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – narracja trzecioosobowa / dystans narratora wobec opisywanych zdarzeń – szczegółowe opisy postaci, miejsca – brak mowy gwarowej <p>B. <u>młodopolski stylizator</u> Uzasadnienie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – język poetycki, bogaty w metafory, symbole – rozbudowana składnia – posługuje się techniką impresjonistyczną – opisuje stany psychiczne bohaterów <p>C. <u>wsiowy gaduła</u> Uzasadnienie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stylizacja gwarowa – język mówiony – wypowiedzi rozbudowane – narrator znajduje się „wewnątrz” świata przedstawionego 	<p>po 2 pkt za poprawne wskazanie narratora i podanie 2 uzasadnień</p> <p>po 1 pkt za poprawne przypisanie narratora i podanie 1 uzasadnienia</p> <p>1 pkt za poprawne przypisanie wszystkich narratorów, ale bez podania uzasadnienia</p>	6 pkt
4.	<ul style="list-style-type: none"> – pory roku / rytm życia przyrody (jesienią zbior ziemniaków, przygotowanie ziemi pod następne zasiewy, kisenie kapusty, zimą ziemia „odpoczywa”) – kalendarz liturgiczny / świąt kościelnych (Dzień Zaduszny, adwent, niedzielna msza święta, odpust) i wydarzeń cyklicznych (jarmark) – porządek obyczajowy (przygotowania do ślubu: zrękowiny, zapowiedzi, posyłanie z wódką, wesele itp.) 	3 pkt za poprawną i kompletną odpowiedź 2 pkt za wskazanie porządków i częściowe zilustrowanie ich przykładami 1 pkt za poprawne wskazanie porządków	3 pkt
5.	<ul style="list-style-type: none"> – podtrzymują tradycje przodków – wyznaczają bohaterom normy etyczne – pełnią funkcje sakralne – integrują społeczność wiejską, budują poczucie wspólnoty – nadają życiu chłopów charakter mityczny 	po 1 pkt za każdą poprawnie podaną funkcję	3 pkt
6.	<p>A. Jagna jest młoda, piękna, ma jasne włosy, niebieskie oczy, wyróżnia się urodą spośród innych kobiet, przepełnia ją witalność i żywotność.</p> <p>B. Dziewczyna ma artystyczną duszę i bogatą wyobraźnię, jest wrażliwa na piękno, które ją otacza, jest zręczna manualnie i ma talent plastyczny.</p> <p>C. Łatwo ulega namiętnościom, jest kochliwa, słucha potrzeb ciała, działa pod wpływem instynktów.</p> <p>D. Bywa skłonna do zadumy, melancholii, zamyślenia, podatna na wpływ otaczającej przyrody, bezwolna, bierna, nie umie nazwać rządzących nią uczuć, poddaje się im.</p> <p>E. Ma zmienną naturę, doświadcza skrajnych uczuć, emocji, poddaje się kaprysom chwili.</p>	po 1 pkt za każdy trafnie zinterpretowany fragment	5 pkt
7.	<ul style="list-style-type: none"> – nie interesuje jej bogactwo, posiadanie ziemi – żyje w świecie własnych marzeń, tęsknot – wyróżnia się efektowną urodą, która nie jest naznaczona konsekwencjami 	po 1 pkt za każdy poprawnie podany powód	3 pkt

	<p>ciężkiej fizycznej pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> – matka wychowuje ją jak królewnę, wyręcza w pracy, wyróżnia spośród innych swoich dzieci – nie czuje więzi z gromadą – łamie obowiązujący we wsi kodeks moralny (choć robi to nieświadomie, ulegając swojej naturze) 		
8.	<ul style="list-style-type: none"> – ziemia: nieustający konflikt między Maciejem Boryną a jego synem Antkiem o prawo gospodarskie / prawo do przejęcia ziemi po ojcu; spór o lasy serwitutowe – kobieta: spór Macieja Boryny z Antkiem o Jagnę / zazdrość o inną kobietę – konflikt między Hanką i Antkiem – pragnienia jednostki a życie w gromadzie: wyobcowanie Jagny – konflikt pokoleń: między Antkiem a Maciejem Boryną 	<p>3 pkt za wskazanie 3 źródeł konfliktów i poprawne przywołanie przykładu z tekstu</p> <p>2 pkt za wskazanie 2 źródeł konfliktów z przykładami</p> <p>1 pkt za wskazanie 1 źródła konfliktu z przykładem lub wskazanie tylko źródeł konfliktów bez przykładów</p>	3 pkt
9.	<p>(1) dialektyzacji</p> <p>(2–5) <i>wycug / com / kapot / juści / ino / trza / la / warza / rychtyk / zwiesna / uścibić</i> itp. – należy uznać każde wyrażenie gwarowe</p> <p>(6) mityzacji</p> <p>(7) czasu</p> <p>(8) miejsca / przestrzeni</p> <p>(9) wschód</p> <p>(10) zachód</p> <p>(11) prac polowych / przyrody</p> <p>(12) praca</p> <p>(13) godności / wartości człowieka</p> <p>Uwaga, niektóre kategorie mogą być zamienione miejscami.</p>	<p>5 pkt za poprawne wypełnienie 14–13 luk</p> <p>4 pkt za poprawne wypełnienie 12–11 luk</p> <p>3 pkt za poprawne wypełnienie 10–8 luk</p> <p>2 pkt za poprawne wypełnienie 7–6 luk</p> <p>1 pkt za poprawne wypełnienie 5 luk</p>	5 pkt
10.	<p>A. Prąd / konwencja: naturalizm</p> <p>Przykład: E. Zola, <i>Germinal</i>, S. Żeromski, <i>Ludzie bezdomni</i></p> <p>B. Prąd / konwencja: impresjonizm</p> <p>Przykład: K. Przerwa-Tetmajer, <i>Melodia mgieł nocnych (Nad Czarnym Stawem Gąsienicowym)</i></p> <p>C. Prąd / konwencja: symbolizm</p> <p>Przykład: S. Wyspiański, <i>Wesele</i></p> <p>Uwaga: Należy uznać wszystkie przykłady proponowane przez ucznia (literackie, malarskie) spełniające założenia młodopolskich prądów artystycznych, o których mowa w zadaniu.</p>	<p>po 2 pkt za poprawne wskazanie prądu / konwencji wraz z przykładem</p> <p>po 1 pkt za podanie poprawnego przykładu lub za poprawne nazwanie prądu / konwencji bez podania przykładu</p>	6 pkt
11.	<p><u>Toposy</u>: miłość, zazdrość, przyroda, ziemia, obyczaje, bohater zbiorowy, wieś, praca, konflikty, wiara / religia</p> <p><u>Przykładowa charakterystyka toposu przyrody</u>:</p> <p>Pisarz ukazuje przyrodę jako integralną część życia chłopów. Przyroda wyznacza chłopom kolejność prac na roli, a jej cykliczność, niezmiennosc trwania zastępuje im kalendarz. W tomie <i>Jesień</i> przyroda wydaje ostatnie plony, zbierane ludzkimi rękoma. Gospodarze przygotowują ziemię pod przyszłe zasiewy, ludzie gromadnie zbierają ziemniaki, wycinają kapustę. Praca w czasie słotnych, jesiennych dni staje się jeszcze trudniejsza. Mieszkańcy Lipiec spieszą się, by uniknąć lodowatego deszczu, którym nasiąkają skromne ubrania, a drogi stają się nieprzejezdne z powodu grząskiego błota. Zastosowana przez Reymonta technika impresjonistyczna ukazuje bladosc jesiennych poranków i ciszę, która towarzyszy przyrodzie oczekującej powoli zimowego snu. Widać to również w zachowaniu bohaterów: na przykład Jagna często staje zamyślona przy oknie, za którym pada deszcz, obserwuje przyrodę i tak jak ona tęskni za ożywym słońcem.</p>	<p>4 pkt za wskazanie 5 toposów i scharakteryzowanie wybranego</p> <p>1 pkt za wskazanie tylko toposów</p> <p>Przyznaje się punkty częściowe zależnie od stopnia wnikliwości w przedstawianiu wybranego toposu.</p>	4 pkt
RAZEM		42 punkty	

Uwaga. Model nie przewiduje wszystkich możliwych rozwiązań – należy uznać również te, które zaproponuje uczeń i które są zgodne z treścią i problematyką utworu.

